Pyetsor

per Inventarizimin e situates se zhvillimin te turizmit ne njesite vendore ne kuader te hartimit te strategjise se turizmit 2013-2020

Hartimi i strategjise se turizmit eshte nje proces i rendesishem qe do te sherbeje per te ndertuar nje vizion te perbashket per zhvillimin e ardhshem te turizmit dhe per te hartuar nje plan veprimi me masa dhe veprime konkrete.

Krahas kesaj, pjesemarrja e njesive vendore ne kete proces dhe te gjitha paleve te interesit hedh baza te shendosha per nje zbatim te tij nga te gjithe aktoret.

Hapi i pare i ketij procesi eshte krjimi i nje baze te mire te dhenash dhe informacioni, te cilat do u sherbejne njesive vendore dhe ministrise se turizmit per te analizuar dhe drejtuar mbi baze racionale orientimin e masave te ardhshme te veprimit dhe monitorimin e vazhdueshem te zbatimit te tyre.

Bashkepunimi i njesive vendore me aktore te tjere qe lidhen me turizmin, është i nevojshmëm për perpilimin e informacioneve qe nevojiten per kete inventarizim.

Ne rekomandojme, ndertimin e nje grupi te vogel pune me perfaqesues te interesuar per te kontribuar ne zhvillimin e turizmit si universitetet, zyrat e informacioni turistik, projektet e donatoreve qe veprojne aktualisht, drejtorite rajonale te monumenteve te kultures apo te mjedisit. Ky grup pune do te ndihmoje plotesimin e nje panorame me te plote te situates se turizmit ne njesine vendore.

Krahas grupeve ne nivel njesie vendore, rekomandojme ngritjen e nje grupi pune me te njejten perberje ne nivel qarku per te permbledhur informacionin ne kete nivel dhe per te asistuar ato njesi vendore qe mund te kene nevoje per udhezime apo ndihme.

Nderkohe ministria do jete e gatshme per te udhezuar apo iu pergjigjur pyetjeve qe mund te kene grupet e punes.

Pyetsori eshte ndertuar ne dy pjese :

a. *Ne pjesen e pare kerkohet nje reflektim sistematik dhe cilesor mbi situaten e zhvillimit te turizmit ne njesine vendore dhe jepen shpjegimet perkatese per secilin seksion se cfare informacioni kerkohet.*

   Ketu jepet mundesia qe njesite vendore te reflektojne dhe te bejne nje vleresim ne baze te informacionit qe kane edhe kur mungojne te dhena sasiore apo te sakta.

b. *Ne pjesen e dyte jepen tabela per plotesimin me te dhena konkrete sipas seksioneve te pjeses se pare.*

Per plotesimin e te dhenave ne tabela duhet te cilesohet dhe burimi se nga eshte marre informacion.

I. VEPRIMTARIA TURISTIKE NE NJESINE VENDORE

1. **A frekuentohet aktualisht njesia juaj vendore nga vizitoret?**
   a. *Nese jo:* Kalo tek seksioni VI
   - *Nese po:* kush jane vizitoret ne njesine tuaj vendore dhe a mund te vleresoni se cilat jane grupimet qe vizitojne me shume destinacionin tuaj (vizitore vendas, emigrante, te huaj, apo shqiptare te rajonit)

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Vizitore vendas	Vizitore te huaj	Emigrante	Shqiptare nga rajoni
Shembull: M	*Shembull:* V		

Ju lutemi te plotesoni me te dhena dhe statistika pjesen tabelore te pyetsorit (tabelat I/1), ne lidhje me vizitoret ne njesine tuaj vendore duke dhene ne fund te tabelave dhe komente mbi burimet e informacionit.

2. Cilat jane vendet (psh pike turistike, fshat etj) qe vizitohen aktualisht ne njesine tuaj vendore ?

3. Cfare aktivitetesh kryejne vizitoret e ketyre kategorive ne njesine vendore (si p.sh vizita ne qytet, muze, drekim, piknik, eksplorim te natyres, kultures etj.) ?

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Aktivitete	**Vizitore vendas**	**Vizitore te huaj**	**Emigrante**	**Shqiptare nga rajoni**
Vizite ne qytet/fshat				
Drekim				
Eksplorim i kultures				
Vizite ne muze				
Blerje suveniresh, artizanati				
Kontakte, biseda me				

banoret				
Piknik				
Ecje ne natyre				
Ecje me biciklete				
Veprimtari e sporteve te aventures (kanoe, rafting, alpinizem, etj)				
Plazh				
Zbavitje ne koncerte, shfaqje muzike				
Eksplorim te flores dhe faunes				
Sporte te tjera (lojra me dore, tenis,etj)				
plazh				
Vozitje me varke				
zhytje				
peshkim				
Pjesemarrje ne panaire, kongres etj				
Te tjera				

4. A mund te vleresoni ne baze te ketyre aktiviteteve produktin turistik qe konsumojne me teper aktualisht vizitoret ne njesine tuaj (turizem kulture, natyre etj)?

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Produkti turistik	**Vizitore vendas**	**Vizitore te huaj**	**Emigrante**	**Shqiptare nga rajoni**
Turizmi i kultures	*Shembull:* M	*Shembull:* V		
Turizmi I diellit dhe reres				
Turizmi i natyres				
Turizmi I biznesit *(pjesemarrje ne panaire, kongrese etj)*				

5. Ardhja e vizitoreve ne njesine tuaj eshte pjese e itinerareve/aktiviteteve te lidhura ne rajonin perreth, pjese e itinerareve kombetare apo ne rajone nderkufitare?

Nese Po: pershkruani shkurtimisht keto itinerare .

6. Cila eshte sjellja e vizitoreve ne njesine tuaj ? (sezoni se kur vizitojne, menyra e udhetimit, zgjedhja e akomodimit etj.)

Ju lutem plotesoni tabelen e meposhtme.

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Sjellja e vizitoreve	**Vizitore vendas**	**Vizitore te huaj**	**Emigrante**	**Shqiptare nga rajoni**
Ne cilin sezon ndodhin me shume vizitat ?				
Pranvere				
Vere				
Dimer				
vjeshte				
Organizimi i udhetimit				
Te organizuar ne grupe me agjensi				
Me familje				
Individe				
Grupe te vogla te vetorganizuara				
Menyra e udhetimit				
Makine private				
Autobuz				
Transport publik				
Ku qendrojne me shume vizitoret?				
Jane vizitore ditore				
Hotel modest				
Hotel komod				
Hote l luksi				
Shtepi/guest house				
Apartamente me qera				
Tek miqte/te afermit				
Ku shpenzojne me teper				
Transport				
Akomodim				
Ushqim				
Zbavitje				

Shoping/blerje				
Tjeter				

7. Gjate aktiviteteve te tyre, a mund te vleresoni nese kane ndonje ndikim negativ ne mjedis keto grupime ?

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Ndikim ne mjedis	Vizitore vendas	Vizitore te huaj	Emigrante	Shqiptare nga rajoni
Ndotje				
Demtime				
Zhurma				
Te tjera				

Ju lutem nese keni komente ne lidhje me llojin e aktiviteteve apo nen-grupet specifike te vizitoreve qe kane nje ndikim.

8. Gjate aktiviteteve te tyre, a mund te vleresoni nese kane ndonje ndikim ne komunitetin tuaj (bashkebisedime, bashkeveprime, percjellje te kultures, sjellje te papelqyera,trafik etj) keto grupime ?

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Ndikim ne komunitet gjate qendrimit	Vizitore vendas	Vizitore te huaj	Emigrante	Shqiptare nga rajoni
Ndikime pozitive				
Ndikime negative				

9. A mund te jepni ndonje vleresim mbi tendencen e rritjes / uljes se numrit sipas grupeve kryesore gjate viteve te fundit ? (Kjo pyetje vlen nese nuk keni statistika dhe nese nuk mund te plotesoni tabelat respektive)

10. A keni ndonje studim mbi pritshmerite e ardhjes se vizitoreve ne njesine tuaj per vitet ne vazhdim? Nese po jepni informacione dhe detaje.

11. Cilat grupime vizitoresh (dhe per cilat produkte e aktivitete) mund te vleresohen me prioritare per komunitetin tuaj ne te ardhmen persa I perket ndikimit ne ekonomi, mjedis dhe komunitet ?
(nga analiza mund te rezultoje se nje grupim ndonese sjell te ardhura per nje kategori biznesesh,sjell gjithashtu demtim, mbeturina apo sjellje te tilla qe ne total nuk do jete i mirepritur nga komuniteti.Anasjelltas, nje grupim mund te sjelle nje ndikim ne ekonomi me perfitim per komunitetin qe i tejkalon efektet e vogla negative)

II. OFERTA E SHERBIMEVE TE INDUSTRISE TURISTIKE

Ne kete seksion behet nje reflektim se cila eshte oferta e sherbimeve turistike ne njesine tuaj vendore sipas prezences se sektoreve (transport turistik, agjensi udhetimi e tur operatore, guida turistike / udherrefyes lokale, njesi akomodimi, restorante, kafe –bar, aktivitete zbavitje dhe argetimi).

12. Ju lutemi plotesoni tabelat bashkengjitur me te dhena per kete seksion

13. Kush jane sektoret e ekonomise me te lidhur me turizmin ne njesine tuaj?
(si psh produktet ushqimore, transporti, artizanati, shitjet me pakice etj)

14. A ka te dhena per rritjen e numrit te bizneseve ne vitet e fundit sipas sektoreve te permendur?

15. A vleresoni se ka mungesa ne sherbime/ sektore qe duhet tu ofrohen vizitoreve?

16. A keni informacion apo vleresim mbi kategorite e sherbimeve te transporti, akomodimit, restoranteve nese mund te benim nje klasifikim: modeste, mesatare, te larta?

(Shenoni me: M – grupimet me prezencen me te madhe, V – grupimet me prezence me te vogel)

Sektoret	**Kategori modeste**	**Kategori mesatare**	**Kategori luksi**
Transport			
Akomodim			
Restorante			
Kafe bar			
Zbavitje			

17. A ka biznese te spikatura (shume te mira) per sherbimet e tyre? Nese po cilat jane ata?

18. Cilat jane problemet me te dukshme ne ofrimin e sherbimeve nga bizneset ?

19. A ka kerkesa per investime te reja ne njesine tuaj dhe ne cfare sektori ?

III. NDIKIMI I TURIZMIT NE EKONOMINE E NJESIVE VENDORE

20 . A keni ndonje vleresim mbi te ardhurat e krijuara nga turizmi, mbi shpenzimet e kryera nga vizitoret ?

Plotesoni tabelat bashkengjitur per kete seksion. Ju lutemi jepni informacione shtese kur ka studime, vrojtime te realizuara ne bashkepunim me projekte, universitete etj.

21. A mund te vleresoni ku e shtrin ndikimin me te madh turizmi : ne rritjen e te ardhurave te biznesit, te ardhurat nga taksat apo rritje te punesimit dhe ne cilet sektore?

(si p.sh transport, akomodim, restorante, shitje me pakice, artizanat etj)?

22. A mund te vleresoni se ku mund te kontribuoje turizmi me pozitivisht ne te ardhmen?

V. MARKETINGU

23. A ka broshura, harta, itinerare, paketa turistike, faqe interneti per turizmin ne njesine tuaj?
Nese po: Listoni dhe jepni detaje si mund te dergoni materialet qe keni ne dispozicion.

24. A ka marre pjese njesia e juaj vendore (qofte dhe nepermjet bizneseve) ne panaire turistike kombetare dhe nderkombetare ? Jepni detaje me poshte.

25. A keni ndonje program te hartuar vjetor aktivitetesh (si psh kulturore, sportive etj) qe mund ti sherbejne turizmit ne njesine tuaj ? Jepni detaje me poshte.

26. A ka ndonje plan marketingu turistik per njesine/ zonen tuaj ? Jepni detaje me poshte.

27. A keni zhvilluar ndonje element qe ndikon ne krijimin e identitetit (brand) te destinacionit turistik si logo, slogan etj ? Nese po, jepni detaje

28. Kush ka luajtur rol ne marketingun e turizmit per njesine tuaj (si psh pushteti vendor, pushteti qendror, biznesi, organizata nderkombetare) etj ?

29. A keni ndonje strukture (mund te jete publike, ne partneritet publik dhe privat) qe merret me marketingun apo informacionin turistik ne njesine vendore apo rajon ?

VI. Eksperiencat pozitive

30. Kush jane faktoret qe kane ndikuar ne zhvillimin e turizmit ne zone ?
(p.sh iniciativa biznesesh, permiresime infrastrukture, atraksione te rendesishme, marketing,etj)

31. Kush jane aktoret qe kane ndikuar me shume ne zhvillimin e turizmit ?
(p.sh biznesi, investimet, projektet, universiteti, komuniteti etj)

32. Jepni informacion mbi kontaktet e aktoreve kryesore

33. Cilat jane eksperiencat me pozitive te zhvillimit te turizmit ne njesine tuaj ? A ka ndonje histori suksesi ? Mund te dergoni detaje mbi keto eksperienca .

VII. TURIZMI NE TE ARDHMEN

34. Pavaresisht nga zhvillimet e deritanishme a vleresoni se turizmi mund te jete prioritet per komunitetin tuaj ?

Nese po: listoni cilat jane pikat me te forta mbi te cilat vleresoni se njesia juaj ka potencial turistik

(si psh burime turistike, tradita, sherbimet, plane konkrete, zhvillimet ne infrastrukture, komuniteti)

VIII. BURIMET TURISTIKE TE NJESISE VENDORE

Me poshte kemi parasqitur nje liste me shembuj te burimeve turistike sipas kategorive, te cilave mund t'u referoheni per plotesimin e tabelave te meposhtme.

Shembuj te burimeve kulturore

- ✓ Qytet ose fshat qe perfshin elemente te meposhtem
- ✓ Zone/komplekse me arkitekture karakteristike
- ✓ Vende arkeologjike, objekte/komplekse te periudhave te ndryshme
  (si psh. bizant, mesjete, deri ne komunizem: psh. Kala, pjese qyteti etj)
- ✓ Vende historike dhe pelegrinazhi
- ✓ Objekte fetare, shtepi karakteristike, Muze, galeri,monumente arti
- ✓ Aktivitete
  (celebrime, festival, panaire lokale, gara sportive, karnavale, festa kombetare apo lokale)
- ✓ Tradita : folkor, veshje, ushqim
- ✓ Artizanat
- ✓ Shoping

Shembuj te atraksionet urbane (qytetet, qendrat e banuara si atraksion turistik)
Krahas burimeve kulturore apo natyrore te permenduara mund te reflektohet per ekzistencen e :

- ✓ Sherbimeve/aktiviteteve per zbavitje dhe rekreacion
  (si psh kinema, stadiume, teatro, pishina, sheribme kurative),
- ✓ Sherbimeve/aktiviteteve per turizmin e biznesit
  (qendra per konferenca dhe seminare,qendra per panaire etj).

Shembuj te burimet natyrore

- ✓ Bregdet
- ✓ Liqen
- ✓ Karakteristika relievi : malor, shpella,pyjor etj.
- ✓ Ujera termal,
- ✓ Park kombetar
- ✓ Biodiversitet : flora dhe fauna
- ✓ Monumente natyrore, vende me pamje piktoreske
- ✓ Vende me klime te vecante

Shembuj per atraksionet rurale

- ✓ Tradita te fshatit
- ✓ Shtepi, ferma
- ✓ Tradita ne bujqesi dhe blegtori
- ✓ Menyre jetese tradicionale.

35. Plotesoni nje formular per burimet me kryesore turistike ne zonen tuaj duke reflektuar mbi situaten aktuale dhe nevojat per permiresim.

SEKSIONI/…..	TE DHENAT/PERSHKRIM
EMERTESA E BURIMIT	
PERSHKRIMI: M*adhesia,vendodhja,kapaciteti*	
VECORITE : *Elementet e vecante qe e dallojne dhe e bejne terheqes*	
CILESIA : *Gjendja aktuale fizike, arkitektura/imazhi/estetika/ situata e mjedisit*	
CILA ESHTE CILESIA MJEDISIT ? *Indikatore : cilesia e ajrit, ujit, tokes,*	

Demtime nga ndertimet, prerjet e drureve,erosion etj	
MENAXHIMI I MBETJEVE Si funksionon sistemi I grumbullimit te mbeturinave? A ka vende te grumbullimit, a ka sherbim te rregullt, regullore per menaxhimin e mbeturinave, a ka takse pastrimi ?	
AKSESI	
Cila eshte distance nga rruge nacionale	
Ne cfare gjendje eshte cilesia e rruges qe lidhet me rrugen nacionale	
Si eshte sinjalistika rrugore qe orienton per ne atraksion?	
SHERBIMET PER VIZITORET	
A ka pike informacioni	
A ka pike shitje biletash	
A ka vende per grumbullim/ulje te vizitoreve	
A ka parking per makina,	

autobuze (ne rastin e bregdetit pontile per varka,porte etj)	
A ka tualete ? A jane te pershtatshme e te mjaftueshme per kerkesate vizitoreve?	
A ka ka panele interpretimi ?	
A ka informacion/guida te shkruara?	
A ka cicerone qe mund te realizoje guiden ne vend?	
SISTEMI I SIGURISE PER VIZITORET Cila eshte situata actual e e sistemit te sigurise per vizitoret? *(sinjalistike per risqet e mundshme, infrastrukture te pershtatshme si parmake, rrethime per vendet e rrezikshme, bova ne det, roje shpetimi per plazhet, qender shendetesore)*	
INFRASTRUKTURA	
Cila eshte situata e rrugeve te brendshme, furnizimit me uje, kanalizime, energji elektrike etj	
SITUATA E SIGURISE SE BURIMIT TURISTIK	
Cila eshte siutata e siigurise dhe ruajtjes se burimit turistik: gjendja e rrethimit (aty ku mund te aplikohet), roje, sisteme sigurie e alarmi, sisteme te	

mbrojtjes kunder zjarri etj.	
SHERBIME TE TJERA	
ATM,poste, pike karburanti	
Hotele ,guest house ne afersi	
Restorante,bare ne afersi	
Sherbime te tjera	
Menaxhimi	
Kush eshte struktura qe merret me menaxhimin (jepni ndonje informacion shtese)	
CILI ESHTE ROLI I NJESISE VENDORE NE MENAXHIMIN E KETIJ ATRAKSIONI?	
A KA NJE PLAN MENAXHIMI Ku perfshihen mirembajtje, restaurime, sherbime per vizitoret ?	
SA ESHTE BUXHETI VJETOR per menaxhimin e atraksionit me nje zberthim te ardhura dhe shpenzime ?	
SITUATA E PLANIFIKIMIT TE TERRITORIT	
A eshte realizuar zhvillimi I zones ne baze te planeve? Cila eshte situata e ndertimeve pa leje? A ka presion per ndertime dhe te cfare lloji?	

Shenoni me x aktivitetet qe kryhen aktualisht dhe qe mund te kryhen ne burimin turistik ?

BURIMET KULTURORE	Kryhen	Mund te kryhen	BURIMET NATYRORE	Kryhen	Mund te kryhen	BURIMET NATYRORE BREGDET	Kryhen	Mund te kryhen
Vizite per soditje			Ecje ne natyre			Zhytje		
Blerje suveniresh			Ecje me biciklete			Varka		
Ndjekje aktiviteti			Piknik			Sporte me dore		
Vizite edukative			Kamping			Peshkim		
Aktivitete promovuese			Eksplorim/flora-fauna			Lojra per femije		
Shoping			Alpinisim			Surf		
Aktivitete shkencore			Speleologji			Varka me vela		
Aktivitete artistike			Kanoe			Not		
Vizita me interpretim			Varke			Ekskursione perreth		
			Rafting			Pishina		
			Kalerim			Aktivitete te zbavitjes		
			Varka me vela					
			Lojra me top					
			Peshkim					
			Gjah					
			Not ne liqen/lume					

36. Pasi te keni bere analizat e detajuara mbi burimet kryesore, plotesoni nje tabele permbledhese per vleresimin e burimeve turistike (liste sa me e plote) ne menyre qe te lehtesoje vleresimin per nderhyrjet kryesore ne te ardhmen

Materiali bashkalidhur, tabela Vleresmi i Burimeve turistike

IX MENAXHIMI I TURIZMIT NE NJESINE VENDORE

37. Cili mendoni se eshte roli qe ka luajtur njesia vendore ne zhvillimin e turizmit ? Ilustroni me shembuj te veprimeve konkrete. *(Role te mundshme: udheheqes, katalizator, organizator, promovues etj)*

38. A ka pergatitur njesia vendore ndonje pakete masash specifike ne mbeshtetje te turizmit ?
(perfshire incetiva, politika ne mbeshtetjete biznesit etj)

39. A ka nje strukture apo pjese strukture ne njesine tuaj qe merret me turizmin? Kush jane detyrat kryesore te kesaj strukture ?

40. A ka ndonje komision apo bord keshillimor te keshillit bashkiak qe trajton me specifikisht ceshtjet e turizmit ?

41. A ka struktura te tjera ad hock? *(si keshilla,komisione qe mund te trajtojne ceshtje te sezonit ne bahkepunim apo prane organeve tjera vendore dhe qendrore te rajonit)*

42. A keni zhvilluar apo hartuar projekte per turizmin ne njesine tuaj ?

43. A mund te permenden eksperienca pozitive ?

X. PLANIFIKIMI I TURIZMIT

44. A keni strategji, plane zhvillimi rajonale dhe lokale me komponent turizmi?
Nese po jepni me shume informacion.

XI ROLI I KOMUNITETIT

45. A mund te vleresoni se cili eshte qendrimi i komunitetit ne raport me turizmin ne njesine tuaj
(psh mikprites, mbeshtetes, ne sherbim te turisteve, skeptik, neutral, kritik etj) ?

46. Cila eshte perfshirja e komunitetin ne zhvillimin e turizmit per sa i perket perfshrijes ne plane, vendimmarje apo trajtim te ceshtjeve te turizmit? Mund te jepni shembuj dhe raste konkrete.

XII AKTORET E PERFSHIRE NE ZHVILLIMIN E TURIZMIT

47. Cilet jane aktoret kryesore qe mund te perfshihen ne zhvillimit e turizmit ne njesine tuaj ?
(kini parasysh elemente te tille si menaxhimin e atraksioneve, menaxhimin e sherbimeve, marketingun, menaxhimin e burimeve njerezore, planifikimin e turizmit etj)